

Vol op Stoom

Het Belgische Lignum Drums mag zich inmiddels tot een der oudgedienden van de Nederlandse en Belgische drumbouwers rekenen. Maar oprichter en enige werknemer Gert Breugelmans daagt zichzelf al dik 25 jaar uit om zich steeds maar verder te ontwikkelen. Zijn laatste wapenfeiten: een volledig met stoom gebogen drumkit en een gestoomde snaredrum-klassieker.

tekst en foto's Dennis Boxem

Gert Breugelmans maakt zijn Lignum drums al vanaf het eerste begin met een duigenconstructie. Met de loop der tijd verdiepte Gert zich ook steeds meer in het met stoom buigen van trommels. Dat begon met de houten spanranden waarmee hij in het verleden al eens een Slagwerkkraan Poll Award won. Daarna volgden sinds 2019 snaredrums in allerlei soorten hout. Maar de stap naar een volledige drumkit durfde hij pas een paar maanden geleden te maken. Tenminste, de stap naar de eerste drumkit die daadwerkelijk te koop werd gezet. Want zoals met alles dat Breugelmans de afgelopen 25 jaar op de markt

bracht, moest er eerst net zo lang getest worden tot het resultaat helemaal naar de zin van de meester is. De set op onze testbank is de derde volledige set die Breugelmans met stoom heeft gebogen en de eerste met een 20" bassdrum.

Ketels met stoom buigen is niets nieuws. Een merk als Craviotto is anno nu de bekendste bouwer die met stoom buigt. Maar onder andere Slingerland werd er in de jaren 20 en 30 heel groot mee. Wereldwijd is er een handjevol drumbouwers die deze techniek op kleine en middelgrote schaal toepassen. Maar vergelijk het met de hoeveelheid drumbouwers die met laagjes of

duigen werkt en we hebben het echt over een heel klein aantal.

Dat is niet voor niets. Het met stoom buigen van ketels is een soort zwarte kunst. Het principe is eenvoudig: neem een keurig gedroogd stuk hout, leg dat een bepaalde tijd in een stoomcabine en vervolgens heb je een paar minuten de tijd om deze plank met relatief weinig geweld in een bepaalde vorm te buigen. Tot zover de theorie, want ieder stuk hout reageert weer anders en het is de kunst om precies het juiste moment te kiezen om te beginnen met buigen. Daarnaast moet je het buigen binnen een paar minuten voltooien want anders ontstaat er een spanning op de

ketel die de klank negatief beïnvloed en die er soms jaren over doet om helemaal uit de ketel te vertrekken. Niet zomaar iets dat je op een zondagmiddag even leert dus. Breugelmans heeft dan ook letterlijk jaren research gedaan om tot zijn huidige resultaat te komen.

Belgische bossen

Tot zover de theorie, nu de praktijk. De ketels van de testset zijn gemaakt van kersenhout, afkomstig uit de Belgisch Limburgse bossen. Dat hout is door Breugelmans zelf van stam tot plank verwerkt tot de uiteindelijke ketel. Voor veel van zijn

trommels gebruikt hij zelfs hout waarvan hij de boom nog heeft zien staan. Eenmaal gedroogd worden de planken hout op maat gezaagd en op dikte gebracht. Dat is overigens een flink stukje dikker dan de uiteindelijke ketel wordt. Na het buigen moet de ketel rusten, waarna de naad wordt verlijmd. Vervolgens wordt de ketel op de plaats van de verstevigingsranden een klein stukje afgedraaid en worden de verstevigingsranden ingelijmd. Daarna wordt de hele ketel op de uiteindelijke dikte gebracht.

De 12" ketel van de tom is gemaakt van één 8 inch brede plank. Bij de floortom en de bassdrum worden twee planken gebruikt die met een houtverbinding in het midden van de ketel aan elkaar worden gezet. Daarmee volgt Lignum Drums het voorbeeld van Craviotto en Slingerland. Bij Craviotto zit de naad van de ketel onder een

kunstig stukje inlay; bij Lignum Drums zit die naad gewoon open en bloot 'uit het zicht'. Inderdaad, uit het zicht, want zelfs als je weet dat hij er zit, moet je heel goed kijken om hem te vinden.

Net zoals bij zijn duigen drums geeft Breugelmans de ketels van zijn stoomgebogen set een progressieve keteldikte mee. Dat betekent dat de ketel naarmate hij groter wordt, ook dikker wordt. Een 12" tom is in dit geval slechts 4,5mm dik. Een 14" trommel heeft met 5,5mm een beetje meer, en een 18" trommel heeft weer een millimeter dikkere ketel. Dat zorgt ervoor dat de verhouding van de ketel in zowel grootte als dikte hetzelfde blijft.

Messing bokken

Lignum Drums schakelde onlangs over op een nieuw model spanbok dat op een cnc-machine wordt gefreesd. Het is gemaakt uit één

stuk messing dat daarna wordt verchromd. Omdat massief messing niet op dezelfde manier oxideert als gietmetaal, is het zogenaamde 'pitting' (waarbij na verloop van enkele jaren pitjes onder het chroom komen) uitgesloten.

De tom wordt nu nog geïsoleerd opgehangen met een RIMS-alloy ketel van Gauger percussion. Gezien Gauger inmiddels de productie van RIMS beugels definitief gestopt, zal er in de toekomst een ander geïsoleerd ophangstelsel worden gebruikt. De spanranden op de toms zijn 2,3mm dikke geperste modellen. De tom- en floortomrozetten, de bassdrumpoten en de klauwen die de spanranden van de bassdrum op

hun plek houden zijn van Taiwanese makelij en daarmee de enige onderdelen van de set die Breugelmans niet in eigen beheer laat maken. Alle hardware is aan de ketel bevestigd met RVS-schroeven.

Breugelmans koos bij deze set voor draagranden die een replica zijn van wat Camco vroeger op z'n drums gebruikte. Deze draagrand heeft het snijpunt behoorlijk ver naar de binnenkant van de ketel terwijl de buitenkant van de draagrand sterk afgerond is. Dat zorgt voor meer contact tussen vel en ketel, en dat zorgt dan weer voor een wat rondere, vollere en wolliger sound. Lekker vintage dus.

Maar hoe klinkt dan eigenlijk zo'n met stoom gebogen ketel? Duidelijk anders dan duigen, en ook weer anders dan laagjes. Maar dan weet je nog weinig natuurlijk. Daarvoor is er toch nog een beetje theorie nodig. Je

moet je voorstellen dat spanning in een ketel invloed heeft op de toon. En lijm en structuur ook. Een ketel met een duigenconstructie heeft in principe geen spanning, doordat er bij de constructie geen kracht op het hout wordt uitgeoefend. Maar een

duigenketel bestaat wel uit heel wat verschillende onderdelen. Bij een ketel uit laagjes is er betrekkelijk veel kracht nodig om een laagje tegen de nerf in te buigen en nauwelijks kracht om met de nerf mee te buigen. Afhankelijk van het aantal horizontale en

verticale laagjes heeft zo'n ketel dus meer of juist minder spanning, maar altijd meer lijm dan duigen of met stoom gebogen ketels.

En dan is er de stoomgebogen ketel: in feite een enkele plank dus nauwelijks lijm, maar er is

wel wat kracht nodig om zo'n trommel rond te buigen. En daar zit hem de crux: een echte vakman weet een ketel met stoom zo te buigen dat er toch relatief weinig spanning in zit. En dan heb je dus een minimale hoeveelheid lijm ten opzichte van zo veel mogelijk hout en toch die open klank.

Grondtoon

In vergelijking met een duigen Lignum, of bijvoorbeeld de sets van Exclusive en Zebra uit de vorige twee Slagwerkkranten, heeft de met stoom gebogen Lignum een iets hogere grondtoon en iets meer focus. Dat kan ook niet anders, want hoe je ook je best doet: er zal altijd iets van spanning optreden als je een dikke plank in de vorm van een trommel buigt. De klank is daardoor iets percussiever, om het maar zo te noemen. Maar de respons en het dynamisch bereik van de set doet in niets onder voor een duigen kit.

Het stembereik is zoals altijd bij Lignum Drums gigantisch groot. Breugelmans geeft zijn ketels een iets kleinere diameter en dat zorgt ervoor dat zelfs bij vrijwel nul velspanning het vel keurig op de draagranden ligt en toon geeft. De kersenhouten testset heeft een behoorlijk gespierde

aanslag; de trommels gaan vlotjes open, maar vervolgens is de sound ook heel snel weer onder controle. Met een setje dubbellaags vellen en een medium velspanning heb je meters toon en sustain. Met de geleverde enkellaags coated Ambassadors is de klank juist heel puntig, puur maar beheerst.

De bassdrum van de testset heeft geen mount voor een tomhouder, maar dat kan wel. Bij de duigen drums monteerde Breugelmans vanwege de kans op schade nooit een rozet op de bassdrum, maar bij de constructie van de met stoom gebogen ketel is dit geen probleem. De klank van de 20"x14" bassdrum heeft een lekker puntige aanslag met een mooi open en donkere buikklank. De bassdrum is heel makkelijk te sturen en zonder extra damping tover je er met de minste moeite allerlei klanknuances uit.

De tom en floortom hebben met de geleverde enkellaags ge-coate Ambassadors een redelijk droge en pure sound. Zet je een transparante dubbellaags Emperor op de toms, dan heb je een spetterende en volvette sound met heel veel diep en laag. In vergelijking met een duigen Lignum lijkt het erop dat de testset nét even wat sterker reageert op verschillende vellen.

Authentiek

Lignum Drums maakt al een tijdje met stoom gebogen replica's van Slingerland's Radio King snaredrums. Voor deze test stuurde Breugelmans er eentje mee. De Radio King replica is behoorlijk authentiek, met Slingerland-style spanbokken, de bekende naar binnen gevouwen Slingerland Sticksaver hoops én het replica snarenmechaniek dat Gibraltar een paar jaar geleden maakte. Maar natuurlijk niet zonder een paar kleine verbeterpuntjes toe te passen. Om maar eens een voorbeeld te noemen: moderne vellen passen zonder problemen. Het testmodel was een 14"x7", afgewerkt met een kleurbeits. Wil je een gewrapte versie dan kun je kiezen uit tra-

ditionele Delmar Wraps, maar ook een Duco finish in nitro cel-lulose lak behoort tot de opties.

De 14"x7" is een heerlijk veelzijdige snaredrum met een ruim stembereik. Laag gestemd geeft hij een lekker ronkende klap met een prettige portie hoge boven-tonen. Medium hoog gestemd droogt de klank slechts een fractie op. Je houdt het warme laag maar krijgt er een fijne portie snijkraft bij. Hooggestemd is de snaredrum messcherp, maar tegelijkertijd behoudt de trommel al z'n 'lucht'. Rimshots klinken met de sticksaver-hoops messcherp en jankend hoog. Rimclicks klinken luchtig en helder.

De Lignum Drums Black Cherry testset is met een prijs van bijna 5.000 euro een behoorlijke aanslag op de bankrekening. Kijk je echter naar de prijzen die bijvoorbeeld Craviotto hanteert, dan is deze gestoomde Lignum

ongeveer 20 procent goedkoper. Vergelijk de set met Sonor SQ-2, DW Collectors en Gretsch USA en je bent eigenlijk maar een fractie duurder uit. De Radio King Replica is als je naar de directe concurrentie kijkt met € 995,- eigenlijk verrassend betaalbaar.

Kortom

We kunnen er kort over zijn. De met stoom gebogen Lignum Drums Black Cherry uit deze test is niets minder dan een meesterwerk. De afwerking van de ketels is van ongehoord hoog niveau, en de klank is puntig, puur en karaktervol. De Radio King replica snaredrum klinkt net zo veelzijdig als het origineel, zonder de ongemakken die je bij een 50 jaar oude snaredrum altijd hebt. ■

Importeursreactie: zie pagina 57

DE FEITEN

Lignum Drums Black Cherry

- Kers uit de Belgisch Limburgse bossen
- progressieve keteldikte: 12"=4,5mm; 14"=5,5mm; 18"=6,5mm
- draagranden in Camco style
- Lignum lugs ontwerp
- 2,3mm S-style hoops
- prijs: € 4.940.-

Lignum Drums Radio King replica

- 14"x7" Amerikaans Maple ketel
- verkrijgbaar met kleurbeits, Delmar Wrap of Duco lak
- prijs: € 995.-

HET OORDEEL

+	• ongehoord hoge standaard van afwerking
	• prachtig pure klank
	• groot stembereik
-	• geen minpunten

DE CONCURRENTIE

In Europa zijn er nagenoeg geen drumbouwers meer die met stoom complete drumkits bouwen. In de VS zijn er onder meer Craviotto en Cask Drum Company. Met stoom gebogen snaredrums zie je vaker, ook bij de grote merken.